

Forslag

til

Lov om forlængelse af kollektive overenskomster m. v. i Grønland.

Fremsat den 4. april 1975 af *ministeren for Grønland*.

§ 1. Kollektive overenskomster og aftaler vedrørende løn- og arbejdsvilkår med lønmodtagerorganisationer med hjemsted uden for Grønland, jfr. dog § 2, stk. 1, 2. pkt., efter hvilke lønninger reguleres på grundlag af det i henhold til den grønlandske lønningslov af 9. juni 1971, § 7, beregnede grønlandske reguleringspristal, og hvis gyldighed ophører i tiden mellem 31. marts 1975 og 31. marts 1976, forlænges for en periode af 2 år fra ophørstidspunktet og i øvrigt med sædvanligt opsigelsesvarsel.

Stk. 2. De af en offentlig myndighed fastsatte eller godkendte almindelige bestemmelser om løn- og arbejdsvilkår, der er afledt af overenskomster og aftaler omfattet af stk. 1 og er gældende ved lovens ikrafttræden, forlænges indtil 31. marts 1977.

Stk. 3. Den i stk. 1 og 2 bestemte forlængelse sker med uændret indhold bortset fra de i §§ 2, 3 og 4 fastsatte ændringer. Uanset forlængelsen vil der dog i perioden kunne foretages ændring af ydelser, der tager sigte på at dække meromkostninger for den ansatte i forbindelse med hans tjeneste i Grønland, såfremt der efter forhandling mellem parterne opnås enighed herom.

§ 2. Dyrtidsregulering, der finder sted pr. 1. september 1975 eller senere, sker inden for den i § 1, stk. 1 og 2 nævnte forlængelsesperiode på grundlag af det grønlandske reguleringspristal, der har januar 1975 som basis (= 100). For overenskomster og aftaler m. v., der er indgået med lønmodtagerorganisationer med hjemsted i Grønland, sker tilsvarende ændring af dyrtidsregulering

gen i perioden fra 1. september 1975 til 31. august 1977.

Stk. 2. Dyrtidsregulering ifølge stk. 1, 1. og 2. pkt. sker for hver fulde 3 points udsving i det grønlandske reguleringspristal med 40 øre i timen for personer over 18 år og med 20 øre pr. time for personer under 18 år.

§ 3. Pr. 1. april 1976 ydes til lønmodtagere ansat efter overenskomster og aftaler m. v. omfattet af den i § 1 omhandlede forlængelse, en forhøjelse af lønningerne med 25 øre pr. time. Pr. 1. oktober 1976 ydes herudover en forhøjelse af lønningerne med 25 øre pr. time. Der er adgang til modregning i ikke-overenskomstmæssige tillæg, personlige tillæg og lignende.

§ 4. For offentligt ansatte omfattet af § 1, der hidtil har haft procentvis eller lignende dyrtidsregulering, fastsætter ministeren for Grønland med virkning fra begyndelsen af andet år af den forlængede overenskomst- og aftaleperiode, efter forhandling med de forhandlingsberettigede organisationer, endvidere en supplerende regulering af lønningerne under hensyntagen til den økonomiske situation i Grønland og til tilvejebringelsen af rimelige indkomstrelationer til andre grupper i såvel Grønland som Danmark.

Stk. 2. For andre områder end de i stk. 1 nævnte, kan der, såfremt disse områder er omfattet af § 1 og har haft tilsvarende lønsystemer og tilsvarende dyrtidsregulering som de pågældende offentligt ansatte, uanset § 1 aftales en supplerende regulering af lønningerne efter de i stk. 1 angivne retningslinier.

§ 5. For den periode, hvormed overenskomsterne forlænges, sker tilsvarende forlængelse af den til overenskomstforholdet knyttede fredspligt.

§ 6. Spørgsmål om overtrædelse og fortolkning af de ved denne lov forlængede

overenskomster og aftaler m. v. afgøres efter de sædvanlige faglige regler for det pågældende område.

§ 7. Loven træder i kraft ved bekendtgørelsen i Lovtidende.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Ved gennemførelsen af loven om forlængelse af kollektive overenskomster og aftaler m. v. nr. 48 af 11. marts 1975, blev den væsentligste del af det grønlandske arbejdsmarked undtaget fra lovens bestemmelser, idet disse ikke kunne anses for forenelige med den målsætning, som folketinget ved behandlingen af den grønlandske tjenestemandsløvgivning i 1971 fandt burde gælde for statens lønpolitik i Grønland. Ministeren for Grønland blev ved den lejlighed pålagt at søge udlignet de meget store lønforskelle mellem på den ene side de lavtlønnede grupper inden for Grønlandsk Arbejdersammenslutnings område og på den anden side tjenestemændene og ansatte efter overenskomster med danske organisationer. Fortsættelsen af en sådan lønpolitik vil navnlig ikke kunne forenes med lovens bestemmelser om adgang til egentlig taktregulering.

I betragtning af, at såvel hjemmehørende som ikke-hjemmehørende tjenestemænd og ansatte efter overenskomster med danske lønmodtagerorganisationer normalt har en højere disponibel indkomst efter fradrag af indkomstskat end tilsvarende danske grupper, må det imidlertid anses for uheldigt, om fritagelse af det grønlandske arbejdsmarked for lovindgreb over for lønfastsættelsen skulle medføre, at disse grupper ved aftale eller overenskomst fik mulighed for at opnå større lønfremgang end tilsvarende danske grupper.

For at hindre en sådan udvikling har regeringen fundet det nødvendigt, at der gennemføres et særligt lovindgreb, der kan begrænse lønfremgangen på den del af det grønlandske arbejdsmarked, hvor løn- og ansættelsesvilkår normalt fastsættes ved overenskomster eller aftaler med danske lønmodtagerorganisationer.

Da de hensyn, der ved det danske lovindgreb har ført til, at dyrtidsregulering fremover skal ske på grundlag af et reguleringspristal med januar 1975 som basis (= 100) og med et ensartet ørebeløb pr. time til samtlige lønmodtagere, også gør sig gældende i Grønland, anser regeringen det for rigtigt, at der gennemføres en tilsvarende ændring af dyrtidsregu-

leringen på det grønlandske arbejdsmarked. Imidlertid er lønniveauet for den væsentligste del af de grønlandske lønmodtagere, der aflønnes efter overenskomster inden for Grønlandsk Arbejdersammenslutnings område, betydelig lavere end i Danmark, hvorfor de ensartede dyrtidsportioner for ikke at give overdækning til disse grupper nødvendigvis må fastsættes til et lavere ørebeløb end i Danmark. For tiden udgør dyrtidsportionerne inden for Grønlandsk Arbejdersammenslutnings område 21 øre pr. time for voksne arbejdere.

De ved det danske lovindgreb fastsatte lønforbedringer er for alle dele af arbejdsmarkedet baseret på den af forligsmanden til Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark udleverede skitse af 4. marts 1975 til en 2-årig overenskomst. Et tilsvarende grundlag for lovindgrebet på det grønlandske arbejdsmarked findes ikke, og forligsskitsens indhold kan efter regeringens opfattelse ikke umiddelbart overføres, bl. a. på grund af den forskellige indkomstbeskatning, der vil bevirke, at forbedringerne vil føre den disponible indkomst væsentligt mere i Grønland end i Danmark. Regeringen har på denne baggrund fundet det rimeligt, at de i forligsskitsen indeholdte forbedringer reduceres under hensyntagen til de afvigende indkomstforhold i Grønland.

Målsætningen om lønudjævning mellem de forskellige lønmodtagergrupper i Grønland forhindrer som nævnt, at der i Grønland indføres egentlig taktregulering for lønmodtagere, der hidtil har haft procentvis dyrtidsregulering. Det må imidlertid anses for rimeligt, om der også i Grønland gives mulighed for en supplerende regulering af lønningerne for disse grupper, blot med den begrænsning, der følger af kravet om lønudjævning.

Ved at undtage overenskomster og aftaler m. v. indgået med organisationer med hjemsted i Grønland for lovforslagets bestemmelser om forlængelse af overenskomster m. v. har man sikret, at lavtlønsgrupperne inden for Grønlandsk Arbejdersammenslutnings område vil kunne opnå lønfremgang i perioden.

F. t. l. vedr. kollektive overenskomster m. v. i Grønland.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Forslagets stk. 1 omfatter overenskomster og andre kollektive aftaler, som udløber forinden den nu forestående overenskomstperiode.

For overenskomster og aftaler indgået af det offentlige gælder, at de enten er opsagt eller efter deres indhold ophører uden opsigelse til en bestemt dato. Ved forslaget fastholdes de hidtil sædvanlige aftaleperioder, ligesom det tidligere aftalte opsigelsesvarsel eller det kutymebestemte opsigelsesvarsel på 3 måneder forud for ophørsdatoen fastholdes.

Begrænsningen til sådanne overenskomster m. v., der reguleres efter det grønlandske reguleringspristal, drager grænsen overfor lov nr. 43 af 11. marts 1975, som omhandlede overenskomster også i Grønland, der dyrtidsreguleres efter det danske reguleringspristal.

Begrænsningen til overenskomster m. v. indgået med lønmodtagerorganisationer med hjemsted uden for Grønland tager sigte på at undtage overenskomster indgået med f. eks. Grønlandsk Arbejdersammenslutning, der omfatter lønmodtagergrupper med væsentlig lavere lønninger end i Danmark.

Forslaget omfatter både overenskomster og aftaler indgået af staten og af private organisationer eller virksomheder, og bestemmelsen omfatter således også de med tjenestemændenes centralorganisationer indgåede aftaler. Efter udløbet af den nævnte forlængelsesperiode har forslaget udtømt sine retsvirkninger, og den almindelige aftalefrihed genindtræder.

Stk. 2 omfatter hovedsagelig ensidige statslige regulativer, men inddrager under sit område dog også nogle bestemmelser m. v. fastsat af Grønlands Landsråd.

Tidspunktet 31. marts 1977 er valgt som det tidligste tidspunkt indenfor de i stk. 1 omhandlede overenskomstperioder, da nye aftaler på arbejdsmarkedet kan fremkalde behov for at ændre de ensidige regulativer.

Bestemmelsen i stk. 3, 2. pkt., sikrer, at der i forlængelsesperioden vil kunne aftales ændring af ydelser, der tager sigte på at dække meromkostninger for den ansatte f. eks. i forbindelse med tjenstlige rejser, flytning o. l.

Til § 2.

Bestemmelsens stk. 1 indebærer, at dyrtidsregulering, der finder sted i forlængelsesperioden, dog tidligst som følge af det grønlandske reguleringspristal for juli 1975, skal ske på grundlag af det grønlandske reguleringspristal, der har januar 1975 = 100, jfr.

det samtidigt fremsatte forslag til lov om ændret beregning af det grønlandske reguleringspristal.

Det følger af stk. 1 sammenholdt med § 1, stk. 1, at dyrtidsregulering på grundlag af det grønlandske reguleringspristal, der har januar 1971 = 100, vil kunne ske efter 1. september 1975 for overenskomster og aftaler, hvis gyldighedsperiode efter deres indhold først ophører efter dette tidspunkt.

Ved bestemmelsens stk. 1, 2. pkt. foreslås også overenskomster og aftaler indgået med lønmodtagerorganisationer med hjemsted i Grønland omfattet af bestemmelserne om anvendelse af det ændrede grønlandske reguleringspristal.

Bestemmelsens stk. 2 indebærer, at der gennemføres dyrtidsregulering ved et ensartet ørebeløb for hele det grønlandske arbejdsmarked. Ved fastsættelsen af ørebeløbet til 40 øre pr. time er taget i betragtning, at der herved kan forventes sikret fuld dækning for prisstigningerne til de lavestlønnede inden for Grønlandsk Arbejdersammenslutnings område. Dyrtidsportionerne på dette område er for tiden 21 øre pr. time for voksne arbejdere for hver 3 points udsving i det grønlandske reguleringspristal med januar 1971 = 100. Dette pristal er for januar 1975 beregnet til 151,2.

Til § 3.

Det foreslås, at der inden for de overenskomstområder m. v., der er omfattet af § 1, ydes en forhøjelse af lønningerne med 25 øre pr. time pr. 1. april 1976 og pr. 1. oktober 1976. Forhøjelsen sikrer en fremgang i disponibel indkomst svarende til den, som tilsvarende grupper i Danmark vil opnå som følge af forligsskittens forbedringer, når der tages hensyn til de særlige indkomstforhold i Grønland, herunder at indkomstbeskatningen i Grønland for tiden er på 15-18 pct. af indkomster ud over kr. 24.000 for enlige og kr. 36.000 for ægtepar.

Til § 4.

Bestemmelsen sikrer, at personalegrupper, der hidtil har haft procentvis dyrtidsregulering eller dyrtidsregulering med en fast procentdel af en del af lønnen, ved en supplerende regulering pr. 1. april 1976 kan få foretaget rimelige justeringer af lønningerne. Denne regulering skal imidlertid fastsættes under hensyn til den økonomiske situation i Grønland, og således at målsætningen om lønudjævning blandt grønlandske lønmodtagergrupper tilgodeses, jfr. omtalen under de almindelige bemærkninger. Endelig bør reguleringen fastsættes således, at den ikke giver anledning til større indkomstfremgang, end tilsvarende grupper vil kunne opnå under den

forlængede overenskomst- og aftaleperiode i Danmark, når det forskellige indkomstskatteniveau tages i betragtning.

Til § 5.

Bestemmelsen svarer til § 6 i loven om forlængelse af danske kollektive overenskomster m. v.

Til § 6.

Bestemmelsen svarer til § 7 i loven om forlængelse af danske kollektive overenskomster m. v.

Til § 7.

Bestemmelsen svarer til § 9 i loven om forlængelse af danske kollektive overenskomster m. v.